

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

2025-11-24

Ärendenummer
NV-07136-24

Sammanfattade anteckningar från dialogmöte 2 om finansieringslösningar i regeringsuppdrag om nationell plan för naturrestaurering

Plats: Digitalt, Zoom
Datum: 2025-11-11

I regeringsuppdrag om framtagande av förslag till nationell restaureringsplan enligt EU:s förordning om restaurering av natur genomförs dialogmöten för möjlighet att få information om och komma med inspel till arbetet. Nedan sammanfattas inspel från möte den 11 november 2025 med fokus på finansiering av åtgärder för uppfyllelse av förordningens mål, särskilt om kompletterande finansieringsformer till offentlig finansiering.

Utgångspunkt för samtalen är det dialogunderlag som tagits fram i uppdraget som ger en lägesbild av arbetet från september månad. Deltagarna har fått del av underlag inför mötet, med hänvisning till relevanta avsnitt som berör åtgärdsområden om finansieringslösningar.

Sammanfattningen är delvis framtagen med stöd av AI utifrån mer detaljerade anteckningar.

Deltagare:

Ecogain, Business & biodiversity
FightCotwo
FSC
Green Food
Göteborgs universitet
Initiativ 14/15
Landshypotek
LRF
Lunds universitet
Länsstyrelsen Skåne

Mellanskog
Naturskyddsföreningen
Nordea
Plockhugget
Sveriges allmänningars förbund, SASF
Sveriges kommuner och regioner, SKR
Swedish Biocredit Alliance
Södra skogsägarna
Världsnaturfonden, WWF
WSP

Inspel om bakgrund, hinder och förutsättningar (problembeskrivning)

I dialogunderlaget beskrivs ett antal behov och hinder för utveckling av marknadsbaserade finansieringslösningar, som exempelvis kvantifiering och värdering av naturvärden, jämförbarhet, verifiering av genomförda insatser och dess resultat, med mera. Vidare beskrivs behov för en starkt grön finansmarknad, som exempelvis ökad transparens och tillgång till tillförlitlig, relevant och jämförbar hållbarhetsinformation.

Samtalen i grupperna visade stort engagemang och bred kompetens kring ämnet. Underlaget uppfattas som relevant i flera delar och att viktiga aspekter fångas. Samtidigt uppfattas det som översiktligt och att det kan kompletteras, fördjupas och även revideras i vissa delar.

Bland annat lyfts att det är viktigt att tydliggöra rollerna för offentlig och privat finansiering och att sätta realistiska förväntningar för utveckling av marknadsbaserade lösningar. Man framhåller vikten av att offentliga medel fortsatt behöver utgöra grunden, tillsammans med styrning och åtgärder i den reala ekonomin som gör det kostsamt att påverka naturmiljön negativt och lönsamt att bidra till förbättrad naturmiljö. Samtidigt finns en tydlig efterfrågan på lösningar som gör det möjligt för näringslivet att bidra mer.

Vidare efterlyses beskrivning av osäkerheter kopplade till efterfrågan på exempelvis naturkrediter inom frivilliga system. Potentialen för en stor marknad baserad enbart på frivilliga incitament bedöms som begränsad. För att stimulera efterfrågan krävs sannolikt åtgärder som exempelvis krav på ekologisk kompensation. Kompensation utifrån både exploatering och värdekedjor diskuteras där man även poängterar skadelindringshierarkin som central.

Ur ett markägarperspektiv ser man bland annat positivt på ökade och differentierade möjligheter till finansiering av åtgärder. Samtidigt lyfts risker kopplade till behovet av stabil och långsiktig finansiering, bibehållen rådighet över mark samt att främst större aktörer riskerar att gynnas på bekostnad av mindre aktörer.

Flera deltagare, inklusive branschföreträdare, lyfter behov av att revidera beskrivning av finansiella institutioners roller som potentiellt pådrivande för måluppfyllelse av förordningen. Man understryker att affärsnytta är en grundförutsättning vid långivning, samt att potentialen också beror av investerares efterfrågan på gröna finansiella produkter.

Åtgärder och olika aktörers roller

I underlaget beskrivs ett antal möjliga åtgärder som exempelvis utveckling av regelverk, vägledning och standarder samt metodutveckling genom bland annat forsknings- och pilotprojekt. Möjliga åtgärder för starkt hållbarhetsinformation inom finansmarknaden beskrivs som starkt reglering, vägledning och incitament. Frågor bl.a. om hur deltagare ser på aktörers roller (staten, näringsliv, civilsamhälle, forskning m.fl.) och åtgärder till planen.

Inspel som framfördes är bland annat att det finns ett tydligt behov av att konkretisera statens roll i utvecklingen av marknadsbaserade lösningar. Staten bör agera som en möjliggörare och fokusera på åtgärder som kan understödja och driva på privata medel till naturvård genom att sätta ramarna men låta marknaden utveckla lösningarna. I en eventuell marknad baserad på kompensation har staten centrala funktioner där bl.a. lagstiftning är en förutsättning.

Generellt delas bilden som beskrivs i underlaget att det krävs gemensamma principer för centrala begrepp som additionalitet, samt vägledning, mätmetoder och standarder, och att staten har en viktig roll i utvecklingen av dessa delar. Några deltagare menar att man redan idag har god kunskap och kompetens för att bedriva verksamhet med t.ex. biodiversitetskrediter. Några lyfter också att vad gäller mätmetoder för naturvärden behöver en avvägning göras mellan precision och genomförbarhet.

Det finns omfattande kunskap, erfarenheter och underlag både internationellt och nationellt att bygga vidare på. Erfarenheter från exempelvis Biodiversity Net Gain (BNG) i Storbritannien, bör tas tillvara för att dra lärdomar om hur liknande system kan utformas i Sverige. Pilotprojekt och system som redan sätts i andra länder ger värdefulla insikter. Strategiska pilotprojekt i Sverige kan bidra till att testa och utveckla centrala komponenter i framtida system som inkluderar marknadsbaserade lösningar.

En viktig rekommendation är att bli mer precis i beskrivningen av lösningar som rör naturkrediter. Deltagare lyfter att finns många olika modeller och standarder under utveckling globalt, och det är viktigt att tydliggöra vilken typ av instrument som avses. Vissa instrument lämpar sig för frivillig kompensation, medan andra är bättre anpassade för reglerad kompensation. Att kartlägga dessa på ett logiskt sätt är viktigt för att förstå förutsättningar, potential och eventuella risker med olika modeller.

Det saknas idag åtgärder för att stärka finansiering från filantropi. Blended finance, där staten tar en del av risken, är ett exempel på en modell som har tillämpats framgångsrikt i andra länder och som kan bidra till att mobilisera ytterligare kapital för naturvård.

NRF ses som en möjliggörare till att identifiera prioriterade åtgärder, och att staten bör tillhandahålla underlag som underlättar för marknadens aktörer att prioritera åtgärder på rätt plats. Man önskar också möjligheter att från näringslivets håll kunna rapportera åtgärder som bidrar till måluppfyllelse av NRF.